

Norbergs kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Centralskolan
belägen i Norbergs kommun

Uppföljning av tillsyn i Centralskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Norbergs kommun under vårterminen 2019. Skolinspektionen fattade den 13 maj 2019 beslut efter tillsyn för Centralskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Norbergs kommun inkom med den 23 september och den 8 november 2019.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Norbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde		Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
5. Grundläggande förutsättningar för skolenheten			
	Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Föreläggande	2020-03-16
	Elever ges en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet så att eleverna får pröva och utveckla sina intressen oberoende av könstillhörighet.	Föreläggande	2020-03-16

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälptra brister

Arbetsområde		Typ av ingripande
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
	Elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälptra
	Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver.	Brist avhjälptra
	När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Brist avhjälptra

Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälptra.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälptra samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälptra de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norbergs kommun att **senast den 16 mars 2020** vidta åtgärder för att avhjälptra påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten*Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterar att Norbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elever ges en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet så att eleverna får pröva och utveckla sina intressen oberoende av könstillhörighet. (2 kap. 29 § skollagen; 10 kap. 8 a § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att den psykologiska kompetensen i elevhälsan är delaktig i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.
- Se till att elever i alla årskurser får sina behov av studie- och yrkesvägledning tillgodosedda.

Motivering till bedömning av brist

Psykologkompetensen har fortfarande inte deltagit i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Skolinspektionen bedömer att de brister avseende elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete som påtalades i beslut den 13 maj 2019 fortfarande kvarstår. Detta då psykologen ännu inte deltagit i något förebyggande och hälsofrämjande arbete på Centralskolan, utan endast deltagit i diskussioner om hur psykologkompetensen framöver ska delta i arbetet.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För dessa insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I skollagen anges vidare att elevhälsans arbete främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och syfta till att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 275 ff) anges att elevhälsan ska vara samlad och att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och andra personalgrupper på skolan. I det

individuellt inriktade arbetet har elevhälsan enligt förarbetena ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna där elevhälsans medverkan är viktig enligt förarbetena, rör exempelvis elevernas arbetsmiljö och livsstilsrelaterad ohälsa. Vidare anges att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. I förarbetena anges att skälet till att en uppräknings görs av berörda personalkategorier är att elevhälsan förutsätter tillgång till en kompetens som är tillräcklig för att eleverna ska få det stöd de behöver.

Av den redovisning av vidtagna åtgärder som Norbergs kommun inkommit med den 23 september 2019 framgår att den konsult som används som psykolog på Centralskolan under höstterminen 2019 deltar i elevhälsans möten en gång i månaden för att se vilka förebyggande insatser hen kan delta i. Efter att Skolinspektionen bitt huvudmannen förtydliga vilka frågor som behandlats under de elevhälsamöten som psykologen deltagit i under höstterminen uppger huvudmannen den 8 november 2019 att psykologen deltagit vid mötena två gånger under höstterminen 2019 och att elevhälsan då diskuterat hur mycket tid psykologen ska avsätta för arbetet och vilka underlag psykologen vill ha inför elevhälsamötena. Vidare anges att psykologen utifrån diskussionerna kommer att delta i elevhälsans förebyggande arbete.

Det organiserade arbetet med studie- och yrkesvägledning omfattar ännu inte elever i årskurserna 4-6

Skolinspektionen bedömer att de brister avseende studie- och yrkesvägledning som påtalades i beslut den 13 maj 2019 fortfarande kvarstår. Detta då det ännu inte implementerats något organiserat arbete med studie- och yrkesvägledande insatser för eleverna i årskurserna 4-6.

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till personal med kompetens att tillgodose elevernas behov av vägledning inför framtida studie- och yrkesval. Av förarbeten till skollagen framgår att rektorer, lärare och personal med studie- och yrkesvägledningskompetens har ett gemensamt ansvar för, men olika roller i, arbetet med att vägleda och informera eleverna kring framtida studier och yrkesliv. (Prop. 2009/10:165 sid. 278 ff.). Rektorn har enligt läroplanen ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder inför fortsatt utbildning.

Av Skolverkets allmänna råd för arbete med studie- och yrkesvägledning framgår att det är viktigt att studie- och yrkesvägledningen påbörjas tidigt och sker kontinuerligt under hela utbildningstiden, så att eleven kan göra väl underbyggda studie- och yrkesval. (SKOLFS 2013:180, s. 15 ff).

I den redovisning av vidtagna åtgärder som Norbergs kommun inkommit med den 23 september 2019 uppger huvudmannen att bristerna avseende studie- och yrkesvägledningen kommer att avhjälpas med den handlingsplan för studie- och yrkesvägledning som hade tagits fram av skolans studie- och yrkesvägledare redan vid Skolinspektionens besök under vårterminen 2019, men som då inte hade implementerats. Efter att Skolinspektionen bött huvudmannen förtydliga vilka studie- och yrkesvägledande insatser som hittills genomförts för eleverna i årskurserna 4-6 har huvudmannen den 8 november 2019 angett att de insatser i skolans handlingsplan för studie- och yrkesvägledning som är planerade för årskurserna 4-6 kommer att genomföras först under vårterminen 2020.

Motivering till val av verktyg

Verksamheten vid Centralskolan uppfyller inte de krav som ställs i författningarna. Norbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa de konstaterade bristerna.

Avhjälpna brister i verksamheten

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Norbergs kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; 3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Norbergs kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Skolinspektionen påtalade i beslut den 13 maj 2019 att det fanns brister i Centralskolans arbete med särskilt stöd. Bristerna rörde såväl arbetet med att

utreda elevers behov av särskilt stöd, som arbetet med att fatta beslut om åtgärdsprogram och att följa upp och utvärdera särskilda stödinsatser.

Av den redovisning av vidtagna åtgärder som Norbergs kommun inkommit med den 23 september 2019 framgår att den handlingsplan för arbetet med elever i behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram som hade tagits fram vid tidpunkten för Skolinspektionens beslut, men som då inte hade implementerats, numera presenterats för personalen. Handlingsplanen är enligt huvudmannen utformad efter Skolverkets stödmaterial om särskilt stöd och utformandet har skett i samråd med elevhälsans kompetenser. Huvudmannen uppger att rektor ansvarar för att planen efterlevs, och att utvärdering av arbetet kommer att ske vid termins- respektive läsårsslut.

Efter att Skolinspektionen bett huvudmannen förtydliga i vilken utsträckning respektive tidigare påtalad delbrist inom området särskilt stöd avhjälpes har huvudmannen den 8 november 2019 redovisat följande. Den delbrist som handlade om att elever inte kom ifråga om att utredas för särskilt stöd trots att de uppvisat svårigheter att nå kunskapskraven i flera ämnen över tid uppger huvudmannen har avhjälpes genom att elevernas kunskapsutveckling numera följs upp mer kontinuerligt. Skolan följer numera upp elevernas kunskapsresultat fyra gånger per läsår och om en elev vid något av dessa tillfällen uppmärksammas i fråga om att ej nå kunskapskraven startas en utredning om elevens behov av särskilt stöd. Genom att elevhälsan förtydligat för personalen hur förfarandet kring utredningar om särskilt stöd ska gå till, och att detta ska ske skyndsamt, är det också känt för lärare att de är skyldiga att skyndsamt anmäla till elevhälsan om en elev riskerar att inte nå kunskapskraven. När det gäller den delbrist som handlade om att elever getts åtgärdsprogram utan att först ha utretts för behov av särskilt stöd uppger huvudmannen att elever som lyfts i elevhälsan i fråga om att inte nå kunskapskraven numera utreds genom en pedagogisk och ibland även en social kartläggning, och att det genom handlingsplanen är tydligt för personalen att åtgärdsprogram kan skrivas utan att det finns en utredning som underlag för beslutet. Huvudmannen uppger vidare att utifrån att pedagogiska kartläggningar numera genomförs så framgår det också tydligare i utredningarna om eleven är i behov av särskilt stöd eller inte, och för elever som inte bedöms vara i behov av särskilt stöd skrivs beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. När det gäller delbristerna rörande uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen uppger huvudmannen att det numera framgår tydlig i åtgärdsprogrammen vem som ansvarar för detta och när det ska ske.

Beslut

2019-12-02

8 (8)

Dnr 43-2018:10803

Vidare framgår att alla elever som är i behov av särskilt stöd numera har ett upprättat åtgärdsprogram som kontinuerligt följs upp. Rektor uppges också ha skrivit under alla åtgärdsprogram.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Beslutsfattare

Signerat av: Malin Norell

X Sara Afifi

Föredragande

Signerat av: Sara Afifi